

T.C.
D A N I Ş T A Y
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

DAVACI : Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim-İş)
VEKİLİ : Av. Burak Sabuncu

DAVALI : Cumhurbaşkanlığı

VEKİLİ :

DAVANIN KONUSU : Davacı Sendika tarafından, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle, belirlenen deprem bölgelerindeki kamu personeline tazminat ödenmesi ve fazla çalışma ücretinden artırımlı yararlanmalarına ilişkin düzenlemeler içeren, 12/05/2023 tarih ve 32188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11/05/2023 tarih ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki Karar'da, Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesine yer verilmemesine ilişkin eksik düzenlemenin iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI : Cumhurbaşkanlığı Kararı'nın kapsamı dışında tutulan yerlerde görev yapan kamu görevlilerinin, bu ilçelerde ağır yıkımlı konutlara sık biçimde rastlanmamış olması nedeniyle kapsam dışında bırakılmasının Anayasa'da ifadesini bulan eşitlik ilkesine aykırılık oluşturduğu, bu yerleşim yerlerinin de depremden oldukça etkilendiği; aynı hukuki durumda olan kişilere farklı muamele yapılmasının makul ve nesnel bir gerekçeye dayandırılmadığı, orantılılık ilkesinin ihlal edildiği ileri sürülmektedir.

DAVALI İDARENİN SAVUNMASI : **Usul yönünden**, davacı Sendikanın üyelerinin tamamını ilgilendirmeyen bu davada, dava açma ehliyetinin bulunmadığı;

Esas yönünden, 4123 sayılı Tabi Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun'un ek 4. maddesi gereğince, hangi yörelerdeki fazla çalışma ücreti ve tazminatın hangi görev ve derecelere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapmaya Cumhurbaşkanının yetkili olduğu ve bu kapsamda dava konusu düzenlemenin yapıldığı;

7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 1. maddesi uyarınca çıkarılan Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik ile afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kuralların ve bu kapsamda 07/02/2023, 15/02/2023 ve 21/02/2023 tarihli AFAD Başkanlık Oluru ile "genel hayata etkili afet bölgesi" kabul edilen alanların belirlendiği;

T.C.

DANIŞTAY

ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1830

Karar No : 2026/3329

Görevli kamu personeline fazla çalışma ücreti ve tazminat ödenecek yerlerin tespitine ilişkin usul, esas ve kriterler belirlenirken, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve AFAD tarafından hazırlanan hasar tespit icmali ve sunumu verilerinden faydalandığı;

Bu kapsamda, ilk olarak bina ve bağımsız bölümlerdeki yıkım sayıları yüksek olan yerlerin tespit edildiği, yıkım fazla olmasa da, ağır hasar ve üzeri hasarlı durumda olan yerler dikkate alınarak, sayının bin ve üzerinde olduğu ilçelerin Cumhurbaşkanlığı Kararı'na eklendiği; Adana, Diyarbakır ve Elazığ illerinde karar kapsamına alınmayan ilçelerin tamamında toplam yıkık, acil yıkılacak ve ağır hasarlı taşınmaz sayısının binin altında olduğu; Şanlıurfa özelinde ise, sel felaketi sebebiyle tamamının kapsama alındığı belirtilerek, davanın reddine karar verilmesi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ :

DÜŞÜNCESİ : 06/02/2023 tarihinde meydana gelen depremler sonrasında, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na alınan ilgili kararlar uyarınca davaya konu edilen Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesinin de (bu ilçelerin tüm mahalle ve köyleri de dahil olmak üzere) Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi olarak kabul edildiği dikkate alındığında; söz konusu depremler nedeniyle depremlerden etkilenen yerlerde görev yapan kamu personeline ödenecek tazminat ve fazla çalışma ücretinden, anılan yerlerde görev yapan kamu personelinin de yararlandırılması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu itibarla, tazminat ve fazla çalışma ücreti ödenecek personelin belirlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda, dava konusu edilen ilçelere (bu ilçelerin tüm mahalle ve köyleri de dahil) yer verilmemesine; bir başka ifadeyle burada görev yapan kamu görevlilerinin kapsam dışı bırakılarak, söz konusu tazminat ve fazla çalışma ücretinden yararlandırılmamasına yönelik düzenleyici işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI :

DÜŞÜNCESİ : Dava, davacı Sendika tarafından, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle belirlenen deprem bölgelerindeki kamu personeline tazminat ödenmesi ve fazla çalışma ücretinden artırımlı yararlanmalarına ilişkin düzenlemeler içeren, 12/05/2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 11/05/2023 tarihli ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki Karar'da, Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

Gürün ilçesine yer verilmemesine ilişkin eksik düzenlemenin iptali istemiyle açılmıştır.

Davalı idarenin, davacı Sendikanın ehliyeti bulunmadığı yolundaki usule ilişkin itirazı yerinde görülmeyle işin esasına geçildi:

Anayasa'ya aykırılık iddiası yerinde görülmemiştir.

4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun'un Ek 4. maddesinde, "Tabii afete maruz bölgelerde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele bütçe kanunlarında yer alan fazla çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca bu bölgede çalışan her statüdeki personele ek gösterge dahil en yüksek Devlet Memuru aylığının brüt tutarının % 50 sini geçmemek kaydı ile tazminat, aylık ve ücretleri ile birlikte ödenir. Bu tazminat, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Fazla çalışmanın ve tazminatın uygulama sürelerinin, hangi yörelerdeki hangi görev ve derecelere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir." kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un 1. maddesinde, Depremde, yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanacağı, afete uğrayan meskün yerlerin büyüklüğü o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulmaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar gözönünde tutulmak suretiyle afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kuralların, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının mütalaaları da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtileceği, afetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığına, yönetmelik esasları gereğince, İmar ve İskan Bakanlığı tarafından karar verileceği, afetin meydana gelmesi halinde bu kanun gereğince alınması لازم gelen acil tedbirlerin ittihazına afetin meydana geldiği bölgenin valisinin yetkili olduğu kuralı yer almış, "Afet bölgelerinde yapılacak teknik işler:" başlıklı 13. maddesinin (a) fıkrasında, Yapılacak işlemlere esas olmak üzere İmar ve İskan Bakanlığınca kurulacak fen kurulları tarafından, afetin meydana geldiği arazinin durumu ile bütün yapılar ve kamu tesisleri incelenerek, hasar tespit raporunun düzenleneceği, (Değişik: 31/8/1999-KHK-574/1 md.) gereken hallerde, yapılarda meydana gelen hasarı tespit etmek üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığının isteği üzerine diğer bakanlık, kurum ve kuruluşlar, mahalli idareler, üniversiteler ve meslek odaları, konusunda deneyimli yeteri kadar inşaat mühendisi ve/veya mimarı hasar tespiti çalışmalarında derhal görevlendirmekle yükümlü olduğu, kurala bağlanmış, anılan Kanun hükümleri uyarınca da, 22/9/1968 tarihli ve 13007 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik ile afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurallar belirlenmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

4123 sayılı Kanunun Ek 4. maddesiyle verilen yetkiye istinaden, 12/05/2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 11/05/2023 tarihli ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki Karar ile, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle, Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Kilis, Osmaniye, Gaziantep ve Şanlıurfa illeri ile Adana ilinin "Çukurova, Ceyhan, Seyhan, Kozan ve Yüreğir ilçeleri", Diyarbakır ilinin "Bağlar, Bismil, Çermik, Kayapınar, Sur ve Yenişehir ilçeleri" ve Elazığ ilinin "Merkez, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden ve Palu ilçelerinde" sürekli görevle fiilen çalışmakta olan; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personele, 06/02/2023 tarihinden itibaren 6 ay süreyle 2.059,99 TL tazminat ile belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde fazla çalışma ücretinin ödeneceği yolunda düzenlemede bulunulmuştur.

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler uyarınca, afete maruz bölgelerde görev yapan personele tazminat ve fazla çalışma ücretinin ödenebileceği ve buna ilişkin uygulama süreleri ile hangi yörelerdeki hangi görevi yapanlara ve kimlere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapma konusunda Cumhurbaşkanının yetkili kılındığı açıktır.

Dosyanın incelenmesinden, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle 07/02/2023 tarihli ve 489488 sayılı, 15/02/2023 tarihli ve 492100 sayılı ve 21/02/2023 tarihli ve 495698 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlık Oluruyla Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İlişkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmeliğin 2. maddesi gereğince Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ illeri tüm ilçe, mahalle ve köyleriyle birlikte ve Sivas ilinin Gürün ilçesi tüm mahalle ve köyleriyle birlikte Genel Hayata Etkili Afet bölgesi olarak kabul edildiği, hazırlanan hasar tespit raporu verilerinden faydalanılarak il ve ilçe tespitlerinin yapıldığı, ayrıca depremin ilk olduğu günden itibaren afet ve acil durum yönetim merkezinden koordinasyon faaliyeti yürütülen illerde dikkate alınarak 12/05/2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığının 11 Mayıs 2023 tarihli ve 7267 sayılı kararının eki kararın 1. maddesinin 1. fıkrasında geçen Adana ilinin "Çukurova, Ceyhan, Seyhan, Kozan ve Yüreğir ilçeleri", Diyarbakır ilinin "Bağlar, Bismil, Çermik, Kayapınar, Sur ve Yenişehir ilçeleri" ve Elazığ ilinin "Merkez, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden ve Palu ilçelerinde" sürekli görevle fiilen çalışmakta olan personele tazminat ve fazla çalışma ücreti ödenmesine ilişkin karar alındığı, anılan illerin diğer ilçelerinin de kapsama alınması gerektiği ileri sürülerek eksik düzenleme nedeniyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

İdarenin takdir yetkisini kullanırken, bu yetkisinin sınırsız ve mutlak olmadığı, hizmet gereklerine ve kamu yararına uygun olarak kullanılması gerektiği hususu öğreti ve yargı kararları üzerinde görüş birliği sağlanan konulardandır. Bu bağlamda, idarenin takdir

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

yetkisinin hukuka uygunluk denetiminin, hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun olup, olmadığı noktasında yapılması gerektiği açıktır.

Tabii afete maruz bölgelerde görev yapan kamu personelinin 4123 sayılı Kanunun Ek 4. maddesinde düzenlenen tazminat ve fazla çalışma ücretinden yararlandırılabilirmeleri için görev yaptıkları bölgenin, afete maruz kalması yeterli olmayıp, afetin o bölgede genel hayata etkili olduğunun da ortaya konulması gerekmektedir.

Bu itibarla, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen depremlerin Adana ilinin "Çukurova, Ceyhan, Seyhan, Kozan ve Yüreğir ilçeleri" ile Diyarbakır ilinin "Bağlar, Bismil, Çermik, Kayapınar, Sur ve Yenişehir ilçeleri" ve Elazığ ilinin "Merkez, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden ve Palu ilçelerinde" genel hayata etkili olduğu anlaşıldığından, düzenlemede eksik olduğu ileri sürülen diğer yerleşim yerlerinin kapsama alınmamasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmeyerek işin gereği görüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

06/02/2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Kahramanmaraş ili, Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan depremler sonrasında, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) 07/02/2023 tarihli Olur'u ile Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa illerinin, tüm ilçe, mahalle ve köyleriyle birlikte Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi kabul edilmesine karar verilmiştir.

08/02/2023 tarih ve 6785 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 8 Şubat 2023 Çarşamba günü saat 01:00'dan itibaren üç ay süreyle Kahramanmaraş, Gaziantep, Hatay, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Malatya, Adana, Osmaniye, Kilis illerinde olağanüstü hal ilan edilmiş; Cumhurbaşkanı talimatıyla Elazığ ilinin de depremden etkilenmesi sebebiyle, 11'inci il olarak afet bölgesi kapsamına dahil olmuştur.

AFAD'ın 15/02/2023 tarihli Olur'u ile Elazığ ili, tüm ilçe, mahalle ve köyleriyle birlikte Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi kabul edilmiştir.

Yine AFAD'ın 21/02/2023 tarihli Olur'u ile Sivas ili, Gürün ilçesinin, tüm mahalle ve köyleriyle birlikte Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi kabul edilmesine karar verilmiştir.

Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Kilis, Osmaniye, Gaziantep ve Şanlıurfa illeri ve Adana ilinin Çukurova, Ceyhan, Seyhan, Kozan, Yüreğir ilçeleri; Diyarbakır ilinin Bağlar, Bismil, Çermik, Kayapınar, Sur ve Yenişehir ilçeleri; Elazığ ilinin Merkez, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden, Palu ilçelerinde sürekli görevle fiilen çalışmakta olan kamu personeline tazminat ödenmesi ve fazla çalışma ücretinden artırımlı yararlanmalarına ilişkin

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

11/05/2023 tarih ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, 12/05/2023 tarih ve 32188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) Olur'u ile Adana, Diyarbakır, Elazığ illerinin ve Sivas ili, Gürün ilçesinin tamamının (tüm merkez, ilçe, mahalle ve köyleriyle birlikte) Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi kabul edilmesine rağmen, tazminat ve fazla çalışma ücreti ödenecek personelin belirlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı'nda, Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesi ve tüm bu ilçelerin bağlı yerleşim yerlerine yer verilmemesi nedeniyle bakılmakta olan dava açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

İLGİLİ MEVZUAT:

4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun'un **Ek 4. maddesinde**, "Tabii afete maruz bölgelerde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele bütçe kanunlarında yer alan fazla çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca bu bölgede çalışan her statüdeki personele ek gösterge dahil en yüksek Devlet Memuru aylığının brüt tutarının % 50 sini geçmemek kaydı ile tazminat, aylık ve ücretleri ile birlikte ödenir. Bu tazminat, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Fazla çalışmanın ve tazminatın uygulama sürelerinin, hangi yörelerdeki hangi görev ve derecelere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir." kuralına yer verilmiştir.

7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun'un **1. maddesinde**, "Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Afete uğrıyan meskün yerlerin büyüklüğü o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulmaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar gözönünde tutulmak suretiyle afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurallar, işçileri ve Maliye Bakanlıklarının mütalaaları da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Yukarıda yazılı afetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığına, yönetmelik esasları gereğince, İmar ve İskan Bakanlığı tarafından karar verilir.

Ŗu kadar ki, afetin meydana gelmesi halinde bu kanun gereğince alınması lazımgelen acil tedbirlerin ittihazına afetin meydana geldiğı bölgenin valisi yetkilidir." hükmü yer almıŖtır.

Anılan Kanun hükmü uyarınca, 22/9/1968 tarih ve 13007 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Afetlerin Genel Hayata Etkililiğine İliŖkin Temel Kurallar Hakkında Yönetmelik ile afetlerin genel hayata etkililiğine iliŖkin temel kurallar belirlenmiŖtir.

Buna göre söz konusu Yönetmeliğin "**Kapsam**" başlıklı 1. maddesinde, "OlmuŖ veya olması muhtemel afetlerin o yerin genel hayatına etkili olup olmadığı, 7269 sayılı Afetler Kanununun 1051 sayılı Kanunla değıŖtirilen 1 nci maddesi uyarınca hazırlanan bu Yönetmelik esaslarına göre tespit olunur." düzenlemesi, "**Zarar Durumu**" başlıklı 2. maddesinde, "Meydana gelen bir afetten:

- a) 100 haneye kadar olan köylerde ve bucaklarda mevcut konutlardan en az 1/10 ununun,
- b) 100 haneden fazla olan köylerde ve bucaklarda en az 10 konutun,
- c) Nüfusu, 5 bine kadar olan ilçe ve illerde en az 20 binanın,
- d) " 5-10 " " " " " " " " 25 "
- e) " 10-30 " " " " " " " " 30 "
- f) " 30-50 " " " " " " " " 40 "
- g) " 50 binden fazla " " " " " " " 50 "

Yıkılması veya bir daha oturulamayacak veya kullanamayacak derecede ağır hasar görmesi halinde afet o yerin genel hayatına etkilidir." düzenlemesi, "**Genel Hayata Etkililiğın Tespitinde Gözönünde Tutulacak Diğer Hususlar**" başlıklı 5. maddesinde; "AŖağıda (a-f) fıkralarında belirtilen hallerde, durum imar ve Iskan Bakanlığınca takdir edilmek suretiyle afet genel hayata etkili sayılabilir.

- a) Afet sebebiyle ölü veya ağır yaralıların bulunması,
- b) Tarım ürünlerinden en az 1/3unun zarar görmüş olması,
- c) Büyük ve küçük baş hayvanın telef olması,
- d) O yerde kışların çok Ŗiddetli ve inŖaat mevsiminin kısa süreli olması,
- e) O yerdeki kamu tesislerinin (Yol, su, elektrik, kanalizasyon v.s.) kullanılamayacak veya çalışamayacak derecede hasar görmüş olması,
- f) UlaŖım imkanlarının çok sınırlı olması," düzenlemesi,

"**Genel Hayata Etkililik Kararı**" başlıklı 6. maddesinde, "Meydana gelen veya gelmesi muhtemel olan afetlerin genel hayata etkili olup olmadığına, bu Yönetmelikte belirtilen ölçü ve esaslara dayanarak imar ve Iskan Bakanlığınca karar verilir." düzenlemesi yer almaktadır.

4123 sayılı Kanun'un Ek 4. maddesiyle verilen yetkiye istinaden, 12/05/2023 tarih ve 32188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle söz konusu depremlerden etkilenen yerlerde kamu personeline tazminat ve fazla çalışma ücreti ödenmesine iliŖkin ekli kararın yürürlüğe konulmasına dair **11/05/2023 tarih**

T.C.

DANIŞTAY

ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2024/1830

Karar No : 2026/3329

ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı eki Karar'ın "Tazminat" başlıklı 1. maddesinde; "(1) 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle, Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Kilis, Osmaniye, Gaziantep ve Şanlıurfa illeri ile Adana İlinin Çukurova, Ceyhan, Seyhan, Kozan ve Yüreğir ilçeleri, Diyarbakır İlinin Bağlar, Bismil, Çermik, Kayapınar, Sur ve Yenişehir ilçeleri ve Elazığ İlinin Merkez, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden ve Palu ilçelerinde sürekli görevle fiilen çalışmakta olan;

a) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi personele,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarında sürekli ve geçici işçi olarak çalıştırılan personele,

c) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve diğer mevzuat uyarınca sözleşmeli olarak çalıştırılan personele,

ç) İlgili mevzuatı uyarınca istihdam edilen diğer personele,

6/2/2023 tarihinden itibaren 6 ay süreyle 2.059,99 TL tazminat ödenir. Söz konusu tazminat; (a), (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamındaki personelden, depremle ilgili bir görevin ifası amacıyla bu Karar kapsamındaki yerlerde geçici olarak görevlendirilenlere de ödenir.

(2) Tazminattan, eşlerden her birinin ayrı ayrı yararlanması durumunda, her bir eşe bu tutarın %75'i ödenir.

(3) Tazminat, fiilen görev yapılan süreyle orantılı olarak ay sonunda ödenir ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz." hükmüne, "**Fazla çalışma ücreti**" başlıklı 2. maddesinde, "(1) 1 inci madde kapsamındaki yerlerde depremler nedeniyle fiilen fazla çalışma yaptırılan 657 sayılı Kanuna tabi personele; 6/2/2023 tarihinden itibaren 6 ay süreyle, ayda 90 saati geçmemek üzere, saat başına yılı merkezi bütçe kanununda belirtilen fazla çalışma ücretinin 2 katı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde fazla çalışma ücreti olarak ödenir." hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler uyarınca, afete maruz bölgelerde görev yapan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele tazminat ödenebileceği, tazminatın uygulama sürelerinin, hangi yörelerdeki hangi görev ve derecelere ne miktarda ödeneceği hususlarına yönelik her türlü düzenlemeyi yapma konusunda Cumhurbaşkanının yetkili kılındığı açıktır.

İdarenin takdir yetkisini kullanırken, bu yetkisinin sınırsız ve mutlak olmadığı, hizmet gereklerine ve kamu yararına uygun olarak kullanılması gerektiği hususu öğreti ve yargı kararlarında üzerinde görüş birliği sağlanan konulardandır. Bu bağlamda, idarenin takdir yetkisinin hukuka uygunluk denetiminin, hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun olup, olmadığı noktasında yapılması gerektiğinde de duraksama bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

Bakılan uyuşmazlıkta, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen depremler sonrasında, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının ilgili Olur'ları uyarınca Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ illerinin, tüm ilçe, mahalle ve köyleriyle birlikte; Sivas ilinde ise, sadece Gürün ilçesinin, tüm mahalle ve köyleriyle birlikte Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi olarak kabul edilmesine karar verildiğinden, davaya konu edilen Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesinin de (bu ilçelerin tüm mahalle ve köyleri de dahil) Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi kapsamında kaldığı açıktır.

Bu itibarla, 06/02/2023 tarihinde meydana gelen depremlerin Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesinin de (bu ilçelerin tüm mahalle ve köyleri de dahil) **genel hayata etkili olduğu hususu dosyada mevcut olan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca alınan genel hayata etkililik Olur'larından anlaşıldığından**, tabii afete maruz bölgelerde çalışan kamu görevlileri için öngörülen tazminat ve fazla çalışma ücretinden, anılan yerlerde görev yapan kamu görevlilerinin kapsam dışı bırakılarak yararlandırılmamasına yönelik olarak tesis edilen düzenleyici işlemde hukuka uygunluk bulunmamıştır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 11/05/2023 tarih ve 7267 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki Karar'ın 1. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Kilis, Osmaniye, Gaziantep ve Şanlıurfa illeri ile Adana ilinin Çukurova, Ceyhan, Seyhan, Kozan ve Yüreğir ilçeleri, Diyarbakır ilinin Bağlar, Bismil, Çermik, Kayapınar, Sur ve Yenışehir ilçeleri ve Elazığ ilinin Merkez, Baskil, Karakoçan, Kovancılar, Maden ve Palu ilçelerinde" ibaresinde Adana ilinin Aladağ, Feke, İmamoğlu, Karaisalı, Karataş, Pozantı, Saimbeyli, Sarıçam, Tufanbeyli ve Yumurtalık ilçeleri; Diyarbakır ilinin Çınar, Çüngüş, Dicle, Eğil, Ergani, Hani, Hazro, Kocaköy, Kulp, Lice ve Silvan ilçeleri; Elazığ ilinin Ağın, Alacakaya, Arıcak, Keban, Sivrice ilçeleri ile Sivas ilinin Gürün ilçesi ve bu ilçelerin tüm mahalle ve köylerine yer verilmemesine ilişkin eksik düzenlemenin **İPTALİNE**,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 2.272,90-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 40.000,00-TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2024/1830
Karar No : 2026/3329

4. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 16/06/2026 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

